

**ANA
COMAN**

**MARILENA
LASCĂR**

**LILIANA
PAICU**

Cuprins

Prefață 7

Performanță la olimpiade și concursuri școlare

1. Variantă modernă pe teste lirice 11

2. Variantă modernă pe teste dramatice 17

Capitolul 2. Subiecte propuse pentru olimpiade 38

Clasa a VII-a

Varianta 1: Semnificația cărții în opinia scriitorului 39

Varianta 2: Relație dintre scriitor și opera sa 42

Varianta 3: Limba și literatura română pentru gimnaziu 47

Varianta 4: Animașoara de joacă (în două texte lirice) 50

Varianta 5: Particularități ale descrierii artistice în proză 53

Varianta 6: Modalități de creație artistică în poezie 56

Varianta 7: Caracterizarea personajului 57

Varianta 8: Portretul vjăătorului 60

Varianta 9: Portretul unui profesor 63

Varianta 10: Găzduirea și stările sufletesti contradictorii ale unor adolescenți 66

Varianta 11: Caracteristici ale textului epic în proză și în versuri, pe tema călătoriei 69

Varianta 12: Rolul descrierii în cadrul unor narațiuni pe tema evenimentului 72

Clasa a VIII-a

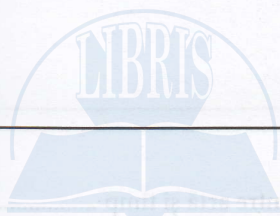
Varianta 1: Cartea, obiect cultural 75

Varianta 2: Ouzăniță - „Ca-n haine-i-a curățății pînă” 78

Varianta 3: Actul de creație artistică în viziunea scriitorilor 82

Varianta 4: Autor vs. cititor despre realizarea artistică a unui personaj de roman 85

CLASELE VII-VIII

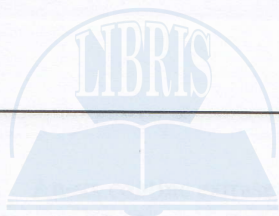

Cuprins

Prefață	7
Capitolul 1. Abordări diverse ale subiectelor de olimpiadă	9
a. Decalogul concurentului la olimpiadă.....	10
b. Variantă modulară pe texte lirice	11
c. Variantă modulară pe texte literare diverse	17
Capitolul 2. Subiecte propuse pentru olimpiadă	38
Clasa a VII-a	
Varianta 1: Semnificația cărții în opinia scriitorilor	39
Varianta 2: Relația dintre scriitor și opera sa	42
Varianta 3: Viziunea poeților despre legătura dintre român și țara sa	44
Varianta 4: Atmosfera de toamnă (în două texte lirice)	47
Varianta 5: Particularități ale descrierii artistice în proză.....	50
Varianta 6: Modalități de caracterizare a personajelor din textele narative.....	53
Varianta 7: Caracterizarea personajului-narator	57
Varianta 8: Portretul visătorului	60
Varianta 9: Portretul unui profesor	63
Varianta 10: Gândurile și stările sufletești contradictorii ale unor adolescente.....	66
Varianta 11: Caracteristici ale textului epic în proză și în versuri, pe tema călătoriei.....	69
Varianta 12: Rolul descrierii în cadrul unor narațiuni pe tema aventurii.....	72
Clasa a VIII-a	
Varianta 1: Cartea, obiect cultural	75
Varianta 2: Cuvântul – „Ca-n basme-i a cuvântului putere...”	79
Varianta 3: Actul de creație artistică în viziunea scriitorilor	82
Varianta 4: Autor vs. cititor despre realizarea artistică a unui personaj de roman	85

Varianta 5: Starea de inspirație și sursele artei; raportul dintre artă și timp	88
Varianta 6: Raportul dintre poet și timp	92
Varianta 7: Relația eu-lume (în două texte lirice)	95
Varianta 8: Relația dintre părinți și copii (în texte memorialistice)	98
Varianta 9: Mesajul și limbajul poetic din două texte pe tema iubirii	101
Varianta 10: Comparație între două texte descriptive în proză	104
Varianta 11: Imaginea mării în două descrieri literare în proză	106
Varianta 12: Viziunea poetilor asupra naturii în amurg, timp al amintirii și al melancoliei	109
Capitolul 3. Variante rezolvate	112
Clasa a VII-a	
Varianta 1: Semnificația cărții în opinia scriitorilor	113
Varianta 2: Relația dintre scriitor și opera sa	119
Varianta 3: Viziunea poetilor despre legătura dintre român și țara sa	126
Varianta 4: Atmosfera de toamnă (în două texte lirice)	133
Varianta 5: Particularități ale descrierii artistice în proză	139
Varianta 6: Modalități de caracterizare a personajelor din texte narative	147
Clasa a VIII-a	
Varianta 5: Starea de inspirație și sursele artei; raportul dintre artă și timp	155
Varianta 6: Raportul dintre poet și timp	164
Varianta 7: Relația eu-lume (în două texte lirice)	170
Varianta 8: Relația dintre părinți și copii (în texte memorialistice)	176
Varianta 9: Mesajul și limbajul poetic din două texte pe tema iubirii	181
Varianta 10: Comparație între două texte descriptive în proză	187
Capitolul 4. Teoria literară aplicată în rezolvări – pentru clasele VII-VIII	194
Capitolul 5. Abordări recente ale disciplinei prin testele de performanță	228
a. Context	229
b. Variante propuse	235
Anexa. Documente școlare	261

a. Decalogul concurentului la olimpiadă

1. Singurul lucru care contează cu adevărat într-un concurs este să ajungi la cea mai bună variantă a ta; satisfacția vine odată cu atingerea acestui stadiu.
2. Originalitatea este un element central în modul cum percepi un text, dar trebuie limitată la nivelul coerenței.
3. Capacitatea de sinteză este importantă în alcătuirea unei lucrări, dar mult mai importantă este capacitatea de a selecta și chiar de a renunța la unele idei.
4. Coerența ideilor și structurarea acestora este esențială, indiferent dacă te referi la un text literar sau la o parte a unui afiș.
5. Corectitudinea este un parametru extrem de relativ, dar o noțiune necesară în construcția unei lucrări, la nivel gramatical, ortografic, lexical.
6. Nu contează mai ales punctul de vedere pe care îl ai în privința unui text dat, cu adevărat relevant e doar felul cum îl argumentezi.
7. Felul cum îți controlezi timpul se reflectă în felul cum rezolvi un subiect: echilibrul este ideal, astfel încât întreaga lucrare să aibă un nivel valoric înalt.
8. Am constatat că algoritmul ideal de rezolvare al subiectului integral se bazează pe individualizarea fiecărui subiect la nivel conceptual, pentru că nu le poți oferi tuturor o notă comună și, în același timp, a le trata individual permite potențarea fiecăruia în mod inedit.
9. Inspirația se poate găsi oriunde în jurul tău, așa că a fixa cu privire un punct din afara clasei în care mă aflu la un concurs nu a fost niciodată o idee rea.
10. Concentrare constantă, atenție antrenată.

(text redactat de eleva Ana-Maria Țăranu, clasa a VIII-a,
Premiul I la etapa națională, *Olimpiada de limbă, comunicare și literatură română*, 2014,
profesor îndrumător dr. Ana Coman, Brăila)

b. Variantă modulară pe texte lirice

Exercițiul cu elevii capabili de performanță la limba română este un proces coerent și continuu, cu etape succesive, care necesită realizarea unui set de materiale de antrenament.

Variantele de subiecte propuse în continuare sunt organizate modular, în sensul conceperii lor în funcție de nivelul de pregătire pentru fiecare clasă, de la clasa a V-a, până la clasa a VIII-a, cu marcarea elementelor de progres de la o treaptă la alta. Fiind realizate pe baza aceluiași grupaj de texte, subiectele de mai jos au avantajul că pun în evidență eventuale discontinuități în asimilarea noțiunilor din partea elevilor și le stimulează interesul pentru a participa la activitate alături de colegi. Evaluarea subiectului de tip modular se raportează la aceleași principii de corectare ca orice test, particularitatea fiind aceea că se pot vizualiza cumulativ elementele presupuse ca răspuns corect, în special în cazul scrierii despre textul literar.

Citește cu atenție următoarele texte pentru a răspunde cerințelor formulate:

A.

*În geamul înserării
o stea a strălucit
aproape de copilul
cu fruntea pe fereastră...*

*și mâna lui atinge
în dorul fericit
ființa de sclipire
plăpândă și albastră.*

(Ion Pillat, *Steaua*)

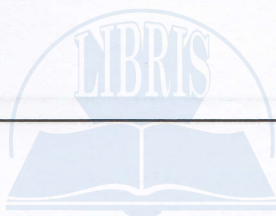
B.

*De la început ai fost adusă de vânt
Ca o sămânță.
Am și glumit: „Cine-a mai văzut
Stea adusă de vânt?”*

*Dar mai târziu,
Când mi te-ai așezat pe frunte
Și-ai început să-ncolțești
Am înțeles că ești o sămânță.
Lacomă, înfiptă sălbatec în creier,
Cu raze aspre închipuind rădăcini,
Ești o sămânță.*

*Ce păcat
Că planta pe care,
Lumină din lumină, o naști
Nu se poate vedea
Decât după ce
Mă voi fi întunecat.*

(Ana Blandiana, *Stea adusă de vânt*)

CLASA a V-a

SUBIECTUL I – Lectura – 80 de puncte

a. Înțelegerea textului – 16 puncte

1. Transcrie, din al doilea text-suport, două figuri de stil asociate stelei. **6 puncte**
2. Explică, în 5-6 rânduri, rolul epitetelor din primul text citat. **10 puncte**

b. Scrierea despre textul literar – 25 de puncte

Redactează o compunere, de 15-20 de rânduri, în care să prezinți două trăsături ale **operei literare**, așa cum sunt dezvoltate în cele două creații lirice.

c. Scriere reflexivă/imaginativă – 25 de puncte

Valorificând mesajul fiecărui text citit, alcătuiește o compunere descriptivă, de 20-25 de rânduri, având *noaptea* drept cadru și integrând adecvat următoarele structuri: *o stea a strălucit, sclipire albastră, raze aspre, lumină, stea adusă de vânt*.

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere următoarele repere:

- propunerea unui titlu sugestiv; **5 puncte**
- respectarea relației dintre titlu și conținutul compunerii; **5 puncte**
- utilizarea a două moduri de expunere; **5 puncte**
- folosirea adecvată a cel puțin trei figuri de stil diferite; **5 puncte**
- viziunea originală asupra temei propuse. **5 puncte**

Redactare (pentru compunerile de la punctele b și c, vei primi 14 puncte)

– unitatea compoziției – **2p**; registrul de comunicare, stilul și vocabularul – **3p**; coerența textului – **2p**; ortografie – **3p** (0-1 greșeli – **3p**; 2-3 greșeli – **2p**; 4 greșeli – **1p**); punctuația și așezarea în pagină – **2p**; creativitate și originalitate – **2p**.

SUBIECTUL al II-lea – Practica rațională și funcțională a limbii – 10 puncte

Imaginează un dialog, de 6-8 replici, între un copil și o stea, care să înceapă cu întrebarea: „Cine-a mai văzut / Stea adusă de vânt?”

SUBIECTUL al III-lea – Elemente de construcție a comunicării – 20 de puncte

1. Transcrie, din fiecare text, câte două cuvinte formate prin derivare. **6 puncte**
2. Scrie câte două sinonime potrivite pentru sensul din text al cuvintelor: *plăpândă, am glumit*. **4 puncte**

3. Indică valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: În geamul înserării / o stea a strălucit. **6 puncte**
4. Alcătuieste câte un enunț în care un substantiv comun din textul B să aibă funcția sintactică de nume predicativ, respectiv de atribut substantival. **4 puncte**

Clasa a VI-a

SUBIECTUL I – Lectura – 80 de puncte

a. Înțelegerea textului – 16 puncte

1. Transcrie, din fiecare text-suport, câte un vers care să conțină o imagine vizuală. **6 puncte**
2. Explică, în 5-6 rânduri, rolul expresiv al verbelor *a strălucit*, *atinge*, în poezia *Steaua*, de Ion Pillat. **10 puncte**

b. Scrierea despre textul literar – 25 de puncte

Într-o compunere de 15-20 de rânduri, prezintă câte două particularități ale **operei lirice**, exemplificând cu secvențe din ambele texte propuse.

c. Scriere reflexivă/imaginativă – 25 de puncte

Valorificând mesajul fiecărui text citit, alcătuieste o compunere de 20- 25 de rânduri, cu **titlul *Stea adusă de vânt***.

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere următoarele repere:

- respectarea relației dintre titlu și conținutul compunerii; **5 puncte**
- utilizarea a două moduri de expunere; **5 puncte**
- folosirea adecvată a cel puțin patru figuri de stil diferite, pe care le vei sublinia; **5 puncte**
- plasarea în contexte potrivite a patru cuvinte/expresii selectate din textele date; **5 puncte**
- viziunea originală asupra temei propuse. **5 puncte**

Redactare (pentru compunerile de la punctele b și c, vei primi 14 puncte)

- unitatea compoziției – **2p**; registrul de comunicare, stilul și vocabularul – **3p**; coerența textului – **2p**; ortografie – **3p** (0-1 greșeli – **3p**; 2-3 greșeli – **2p**; 4 greșeli – **1p**); punctuația și așezarea în pagină – **2p**; creativitate și originalitate – **2p**.